

STATSGEOLOG DR. GUNNAR HOLMSEN

60 ÅR DEN 24. NOVEMBER 1940

Dr. Gunnar Holmsen.

STATSGEOLOG dr. Gunnar Holmsen fylte 60 år den 24. november i år. Dr. Holmsen er født på Røros i 1880, ble realkandidat i 1905 og dr. philos. i 1914. I tiden 1916—21 var han universitetsstipendiat. I 1907 ble han knyttet til Norges Geologiske Undersøkelser, hvor han fremdeles arbeider.

Få menn i vårt land har vidg Norges jordsmonn, og herunder også våre myrer, større interesse enn statsgeolog Gunnar Holmsen. Om dette vitner først og fremst hans store vitenskapelige produksjon, som foruten en lang rekke geologiske kartbeskrivelser og publikasjoner om våre leiravleiringer m. v. også omfatter flere betydelige avhandlinger om myr og torv. Vi nevner bl. a.: «Die Stratigraphie einiger

Hochliegenden Torfmoore in Kristianias Umgegend» (N.G.T., bind VI, 1920), «Torvmyrenes lagdeling i det sydlige Norges lavland» (N.G.U., nr. 90, 1922), «Vore myrers plantedekke og torvarter» (N.G.U., nr. 99, 1923) og «Die Struktur und das Raumgewicht des Torfes» (N.G.T., bind VIII, 1926). Av dr. Holmsens produksjon bør i denne forbindelse også nevnes avhandlingen «Hvordan Norges jord blev til» (N.G.U. nr. 123, 1924). Foruten å behandle myrenes dannelse gir forfatteren her en kortfattet og klar oversikt over hvordan de løse avleiringer i det hele er blitt til i vårt land.

Dr. Holmsens myr- og torvundersøkelser har vært av grunnleggende betydning først og fremst når det gjelder myrenes og torvarternes systematikk. Men ikke bare for denne hans innsats har Det norske myrselskap grunn til å være takknemlig mot dr. Holmsen. Ved siden av hans rent vitenskapelige og litterære produksjon har dr. Holmsen også i praksis vist at han interesserer seg for myrsaken, bl. a. ved aktivt å delta i myrselskapets arbeid. Siden 1934 har han vært medlem av Det norske myrselskaps styre, hele tiden som nestleder.

Dr. Holmsen har alltid beredvillig stilt sin sakkunnskap og store erfaring til disposisjon for selskapets funksjonærer, ikke bare etter han ble medlem av selskapets styre, men helt fra begynnelsen av 1920-årene, da det ble innledet et fruktbringende samarbeid med dr. Holmsen. I de senere år har han særlig vært selskapets rådgiver når det gjelder utformingen av myrinventeringen.

Såvel selskapets styre som funksjonærer vil ved dr. Holmsens 60-årige milepel takke for godt samarbeid og ønske lykke til fortsatt landsgagnlig arbeid i årene som kommer.

BRENNTORVPRODUKSJONEN 1940

DET NORSKE MYRSELSKAP har i høst innhentet forholdsvis fullstendige oppgaver over produksjonen av maskintorv i innværende sommer. Såvidt selskapet bekjent har maskintorv bare vært produsert i Østfold, Akershus, Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold, Aust-Agder og Rogaland fylker. I Hedmark fylke har vært ikke mindre enn 17 maskintorvanlegg i drift i år og i Opland fylke i alt 10 anlegg, mens det i de øvrige 6 fylker bare har vært fra 1 til 3 maskintorvanlegg i drift. I det hele har 37 bedrifter produsert maskintorv i år med i alt 49 torvmaskiner. Den samlede produksjon av maskintorv er ifølge de avgitte oppgaver 75,290 m³ tørr torv, herav 73,340 m³ i Østlands- og Oplandsfylkene (jfr. tabell 1).

Av torvmaskiner har vært benyttet 37 Ådals Bruks, 8 Svedala, 2 Myrens og 2 av andre typer. Som driftsmaskiner har vært brukt elektrisk motor i 21 tilfelle, lokomobil i 13 tilfelle, petroleumsmotor i 7 tilfelle, råoljemotor i 5 tilfelle og bensinmotor i 3 tilfelle, altså tilsammen 49.

Ved 5 av de omtalte maskintorvanlegg på Østlandet og i Oplandsfylkene har dessuten vært stukket en del stikktorv. Videre har det i de samme fylker vært 22 rene stikktorvanlegg i drift i år. Størrelsen av stikktorvproduksjonen ved disse anlegg har vært 23,830 m³ tørr torv ifølge de avgitte oppgaver. På Østlandet og Oplandene har det altså i år av maskintorv og stikktorv tilsammen vært produsert 97,170 m³ brenntorv, tørr beregning. Tar vi med de 1,950 m³ maskintorv og 8,220 m³ stikktorv som er produsert ved en del større bedrifter på Sørlandet, blir produksjonen tilsammen 107,340 m³.

Av produksjonen var 98 % solgt eller disponert ved avgivelsen av oppgavene i slutten av oktober. Det meste er gått til borgerlig behov, mens ca. 14,000 m³ oppgis solgt til eller produsert for industrien.

Oppgavene foran gjelder i alt 62 bedrifter. Den gjennomsnittlige produksjon pr. bedrift blir 1,731 m³. Dette gjelder både maskintorv og stikktorv. Ca. 69 % av produksjonen utgjør maskintorv. Pr. torv-maskin som har vært i drift er produksjonen gjennomsnittlig 1,536 m³.